سەمای مەستیی پیاوێکی سپی

یاسین برایم
(ڕواندز)

بەسەری ڕەش لەشار ڕۆیی، بەسەری سپی گەڕایەوە ئەو شارەی تێیدا لە دایک بوو. لە هەمان گەڕەک خانوویەکی کۆنی کڕی، لە شوێنێکی دڵگیر و بەسەر گەلییەکی قووڵ و سەرنجڕاکێش و تا چاویش هەتەر دەکات و شاخی باڵا بڵند و سەرسپی دیارن. ئێواران بەر لەوەی ڕۆژ ڕەنگی لیمۆیی خۆی ون بکات، لە بەلەکۆنەی ماڵەکەی، لەسەر کورسییەکی لاستیکی سپی قڕێژگرتوو دادەنیشێت. سەیری گەڕەک و بەشە دیارەکەی شار دەکات، ئەو شارەی بەهرەکانی تێدا چەکەرەیان کرد و ئێستاش بۆنی پەلکەزێڕینە لە دەست و پەنجەکانی دێت. ئەو پەنجانەی کانیاوی بەهرەن و وێنەی یادگارییەکی لاوی ئەومان بۆ دەگێڕێتەوە. وێنەیەک نیشان دەدات، کۆمەڵە بەردی وردی ڕەنگاوڕەنگی وەک مرواری، کەناری ڕووباری شار، جوان دەبینرێت.

ئەو لە (سەمای بەردەکان)، بەردەکانی هێنانە گۆ. ئەو دەڵێ: من بەردی وردی ڕووبارەکانم هێنا و وێنەم لەسەر دروست کردن و مانام پێ دەبەخشین. بەردەکان بەبزەبوون، تریفەی مانگ و ڕەنگی هیوا و ڕازی ئەوین و چێژی ماچ و باوەشی گەرم و چاوی دەریایی و دڵی خوێناوی و ملوانەکەی زێڕین. لەسەر ڕوو و سینگی بەردەکان بێگەردانە دەپەیڤین و بە کۆد و هێمایەکان، بینەری پەلکێش دەکرد. پێکێکی بەسەر کرد و کەمێک چاوی قوچاند و لێوی خوارەوەی گەزی و دیسان پەڕەیەکی تری یادەوەری و خەیاڵی هەڵدەداوە. «من یەکەم جار تابلۆکانم لەنێو هۆڵ هێنادەر

و بردمنـە نێـو سروشـت و شـەقام. ئـەز تابلـۆم ئـازاد کـرد و تـا هەمـوو کـەس بەئـازادی ببینـێ. لێـرە، لـە باخچـەی شـار، تابلۆکانـم بەدارەکانـەوە هەڵواسـین و کردمـن بـە میـوەی جۆراوجـۆر. بـوون بـە هەنـاری یـار و سـێوی ڤالانتایـن و گوڵـی ئـاڵ و چـاوی دەریایـی و ملوانکـەی گێـلاس و هێشـووە تـرێ و هەرمێـی زەرد، خۆیـان نمایـش دەکـرد و تـام و بۆنیـان دەبەخشـی.»

پێکێکـی تـر، مێـژووی دوو سـەدەی شـاری خسـتەوە یـاد: « باپیـرم، لێـرە.» دەسـتێکی بـۆ خـوارەوەی شـار درێـژ کـرد. « تـۆپ و شـیر و تفەنـگ و دەمانچـەی دروسـت کـرد. مـن سـوودم لـە بەهـرەی ئـەو وەرگـرت و کەرسـتەکانی شـەڕم کـردە ئامێـر و کەرسـتەکانی ئاشـتی و جوانـی و خۆشـی و ئارامـی دەروون. مـن تۆپـم کـردە فلچـە و شـیرم کـردە قامیشـی خۆشنووسـین و تفەنگـم کـردە قەڵەمـی نووسـین و دەمانچـەم کـردە کەمانچـە.. بـا.. پـی.. رم .. باپیـرا! داهێنـەری تۆپـی کـوردی. ئـا.. لێـرە.. لێـرە.. هـەر مـاوە .. مـاوە .. ئەویـش هونەرمەنـد بـوو.»

دەسـتێکی بـرد بـۆ چەنـد ڕۆژنامەیەکـی کۆنـی هـەڵزڕاو و وێنـەی گەچـراو و شـێواو. وێنـەی ئـەو کیژۆڵەیـەی چـاو پێکـەوت و ماچـی کـرد، کـە چەنـد سـاڵێک پێـش ئێسـتا لەگـەڵ ئـەو کاری مامۆسـتایەتی کردبـوو. لـە وێنەکـەدا لـە تەنیشـتییەوە وەسـتابوو».. ئـەوە.. ئـەوە.. هەزارجـار.. ماچـم.. کردییـە.. هـەزار.. جـار.. زیاتـر..» وێنەکـەی بـە ماچـەکان تەڕکـرد. «هەمـوو شـەو بـە دیاریـەوە دادەنیشـم، سـەیری دەکـەم .. شـەکرە سـێوە.. شـەکرە.. سـێو.. هـەزار جـار.. « ماچێکـی تـری لـە وێنەکـە کـرد و پـاش ئـەو جـارەش دیسـان دەمـی نـا بـە وێنەکـە و مـووچ.. مـووچ.. کچـە وەسـتاوەکەی نـاو وێنەکـەی ماچبـاران کـرد.. «ئـەوە .. ئـەوە .. ئەمنـی کوشـت!!»

دێـڕە شـیعرێکی ئەڤینداڕانـی (نەزهـەت)ی وت: (عاشـقی ڕووی تۆمـە جانـا هێنـدە گریانـم مەکـە/ زۆر بـە ئاهـ و ناڵەمـە ئیتـر پەرێشـانم مەکـە)، یەکـەم جـارم بـوو شـیعرەکە ببیسـم. «نەزهـەت عاشـق بـوو.. شـاعیر بـوو.. مـن یەکـەم کـەس بـووم، لێـرە .. لێـرە.. کۆڕێکـم بـۆ ئـەو شـاعیرە بەسـت.» وتم: «نەزهەت شـاعیرە و عاشـقە!! ئەو عاشـق بوو.. منیش عاشـقم، شـیعری عەشـقی ئەوم خوێنـدەوە، منیـش عاشـق بـووم.. شـیعری عەشـقم نووسـی.. بـۆ چاوڕەشـەکە.. پـرچ ڕەشـەکە..»، دیسـان پەنجـەی خسـتە سـەر کچەکـە.. «ئـەوە.. ئـەوە..» ماچێکـی کـرد و بـە هەنیـەی خۆیـەوەی نووسـاند. ئاهێکـی قووڵیشـی هەڵکێشـا. «ئـەوێ ڕۆژێ لێرەبوو بینیـم، تۆقەشـم لەگـەڵ کـرد» پێـی وتـم: «تـۆ هەرمـاوی!» دەسـتی بـۆ قاپـی میوەکە بـرد و دوو گێلاسـی بەکلکـەوە بڵنـد کـرد.. «ئـەوە جووتـە گـوارەی ئـەوە..» خسـتییە دەم و ئـاو و تەڕایەتـی بـە لێوەکانیـدا هاتنـە خـوارەوە و بـە زمانـی لێسـتییەوە. «ئـەوە شـەرابی گێلاسـە، دڵـی گێلاسـیم تێـر دەکات.»

– «بـازۆ! بـازۆ! دیاربـە دیـار. (ڤلادیمیـر نابۆکـۆڤ)، لۆلیتـا جوانـە، لۆلیتـای بـازۆم خوێنـدەوە.. جوانـە.. ئەویـش عاشـقە!»

بـازۆش، سـاڵێک زیاتربـوو، یەکـەم نۆبـەرە شـیعری خـۆی گیـرۆ کـرد، لەسـەر بەڵێنـی مامۆسـتای، تـا مۆتیڤەکانـی بـۆ دروسـت بـکات. دەسـتی بـۆ کاغەزەکانـی سـەر مێزەکـەی درێژکـرد بـۆ ئـەوەی بڵێـت، ئـەوە مۆتیڤـم دروسـت کـردووە. کاغـەزی چـا بەسـەرداڕژاو، زەرد و پیـس، شـیعرە تـەواو نەکراوەکان، هێڵـکاری و وێنـەی جۆراوجـۆر و شـێواو، بۆنـی ئارەقـە و چـا و هـاڕاوی ناتۆکـە

و کۆنە سەمووونی گرمخاو و لە تابلۆی سوریالی مامۆستا دەچوو.

خودی ژوورەکەش، تابلۆیەکی سوریالی بوو. لە ژووری (عەلی عاشق) دەچوو، هەموو شت لەوی گۆڕەی، پەرداخ، ڕۆژنامە، کووپەی چا، وایەری مۆبایل، قەڵەمی بێ سەر، لیمۆی کۆن، مۆزی شل و ڕەشبوو، چوکلێت، نایلۆن، قوتووی بەتاڵ، کیسەی گوڵەبەڕۆژە، لەسەر دۆشەک و مافوور بە بێ نازی کەوتبوون. (بریا)ش مردبوو، ئەو هەندەی ئەو ژوورە پاک بکاتەوە و ڕێکی بخاتەوە. بۆ ڕۆژی دواتریش، هەمان کەلوپەل بە شێوازێکی تر، خۆی لە تابلۆیەکی تر دەنواند.

- «مامۆستا وەڵڵا لەبەر بۆنی ئارەقە و سیر گێژبووم! چی دیکە، خاوێن ناکەمەوە.. بەسە.. هەموو... جارێ.. وەک خۆی لێ دەکەیتەوە!! کوو وا دەبی!!»

- «باشە، باشە، تەواو، با ئەوە تەواو بێ، تەواو، چیتر.. نا.. خۆ.. مە .. وە. شەوا پێبچین، هەوشۆیە! ناخۆمۆ ، نا !»

ئاوڕێکی بۆ لای من دایەوە:» بژی ئەتوو! کورتە چیرۆک گرینگە. ئەتوو بنووسە، ئەمنیش ئەخوینمۆۆۆۆۆ.»

دوای ئەوەی وەک بڵێی کەس گوێی لە ئاخاوتنەکانی ئەو نییە، دەیگوت:

- «بریا، کوڕێکی ژیرە! ئاگاتان لێ بێت. کوڕی باشە. ئەمن دەخۆمەوە، ئەو ناخواتەوە، وەک یەک سەڵتین.. ئەمن لۆخۆم دەخۆمەوە، پڕنادەمە نامووسی کەس! لە ماڵی خۆم، من (جان دەمۆ)م. بۆ خۆم دەخۆمەوە.. شیعر دەنووسم، خراپە ناکەم، کێ دەڵێ من خراپم! بۆخۆم خراپم دەخۆمەوە و تەواو.. دە .. خۆ.. مە.. وە..»

بریاش، هەموو مەترێک لە ئەو دووربوو، گوێی لە هەموو قسەکانی بوو:

- «وەڵڵاهی مامۆستا! هەموو شەوێ ئەو بەزمەیە. بخۆوە، بخۆوە، بەس ئەوهاش نا، پێی دەمریت، بۆ لەشدروستیش خراپە، نابینی چت لێ هاتووە!»

- «ئەوەی با بخۆمەوە، تەواو.. چیتر.. نا .. خۆ.. مە.. وە..»

لەمێژبوو سمێل و ڕدینەکەی چاک نەکردبوو، قژیشی هاتبوو، ڕوخساری پێش چاو نەبوو، شوێنی دووری ئەو، دووکانەی تەنیشتی ماڵی بوو. شتێ بهێنێ و بخوات و تەواو. من وەک قوتابییەکی ئەو هەمیشە خۆشم دەویست و ئێستاش هەرخۆشم دەوێت، بە قسە و وتەکانی، بەکارە هونەرییەکانی، بە بەهرە جوانەکانی، سەرسام بووم. خەمی منیش، بۆ ئەوە بوو ئەو جەستەی زیاتر خراپ نەبێت، خەمی ئەوەمە ئەو بەهرە جوانانەی هەیە و فەرامۆشی دەکات و هەموو حەزی خۆی بۆ ئەو ئارەقە کۆکردیتەوە. ئالوودەیەکی بێتام. وەک خۆی دەڵێت: نزانم بخۆمەوە! کە سەیری چاوە میهرەبانەکەی دەکەیت، چ عەشقێکی جوان لە چاوەکانی دەتکێ. من بۆ قۆناغی ناوەندی دەگەڕێمەوە. لەسەر ڕەحلەیەکی داری ڕەق و تەق، ئاقڵانە دادەنیشم، گوێ دەگرم. (ڤانکوخ)م بیردێتەوە، کە گوێی خۆی دەبڕێت. پەیکەرەکانی مایکل ئەنجیلۆ و تابلۆکانی بیکاسۆم دێنە بەرچاو. ئاوازەکانی بیتهۆڤن و مۆزارتم لە گوێچکە دەزرنگێنەوە. ئەو چەند ڕێکپۆش و قۆز و جوان بوو، بەو جوانییەش، وانەی هونەری دەکردە تابلۆ و موزیک و فڵچە و بۆیە و ڕەنگ و کتێب.

- «من دەخۆمەوە! (بێبەش) مەلابوو (زامدار) یش دەیخواردەوە، دوو برای جوان بوون.

(زێوەر) شیعرێکی نووسی (من عارەق ناخۆم)، (بێکەس)یش هاوڕێی ئەو بوو، پاش چەندساڵێک، بەرسڤی دایەوە (عارەق دەخۆم). لە شیعرەکەدا دەڵێ: با بامیە و قبووری لە گیانت نۆش بێ و منیش بۆ خۆم ئەخۆمەوە، (با من بە عەرەق تووشی زەرەر بم). چەند جوان بوون دوو شاعیر و دوو مامۆستای مەزن. بێکەس تا مرد ئارەقخۆربوو، وەسیەتی کرد کە مرد بە مەی بیشۆن.. مەی.. مەی..»

پێکەنینێکی کرد و دوای دەستەکانی لێک خشاندن و دەستی ڕاستی وەک گۆ نیشان دا، وتی:

- «مەی و مەمک هەردووکیان خۆشن!»

ئێمەش، پێکەنینەکانمان لەسەر ئەو دوو پەیڤە، ئاوێزانی پێکەنینی ئەو کرد و ئەویش پێکێکی تری ئاودیوکرد.

دیواری ژوورەکە، چەند تابلۆیەکی دروستکراوی خۆی، کە لەخۆی زیاتر کەس بە جوانی تێیناگەیشت، ئەوانیش بۆنی عەرەقیان گرتبوو. پەنجەی بۆ تابلۆیەکی درێژ کرد و بە ڕەنگی شین و چەند فرچەیەکی بە تابلۆکەدا هاتبوو، ڕەنگە منداڵێکیش ئەو شتەی پێ دروست بکرێت. دوو سێ فلچە و بینە و ببە، کەچی ئەو وەک دەقێکی فەلسەفی شرۆڤەی دەکرد. «خەڵک لە هونەر تێناگات!» دەستێکی لە سینگی خۆی دا. « من هونەرمەند نیم، ها، پیاو نابێ ستایشی خۆی بکات، شاعیریش نیم، بازۆ شاعیرە. ئەو ناخواتۆۆۆۆ. ئەمن ئەخۆمۆۆۆۆ. وەک بێکەس گوتی: عارەق، ئە.. خۆ..م!»

- «بازۆ! ئەو شیعرانە هی منن، بۆ خۆت ببە بیانخوێنەوە، وێنەی هونەریی تێدایە!»

- «بریا ئاقڵە! ناهیڵێ بخۆ.. مەوە.. گووو.. ناهە.. چی .. دیش.. ئەمن .. ناخۆ.. مۆۆۆۆۆ. تەواوووووو!!!»

سەیری بوتڵە گەورەکەی کرد و بەتاڵی کرد، گلەیی لە شووشەکەی دەکرد: «کەمی تێدایە!» هەستا، ڕاژا، بەولا و بەولادا دەکەوت: «برادەرەکانم بێ وەفابوون! هەموو پۆستی گەورەیان هەیە، منیان بەجێهێشت.»

دوای دانیشتەوە، پەنجەیەکی بۆ ئێمە درێژ کرد و بە بزەیەکی شیرین: «بژی ئەنگۆ!»

دیسان هەڵگێڕ و وەرگێڕی بە هەندێک وێنەی خۆی کرد. «ئەوانە من فێری زۆر شتم کردن، هیچیان نەدەزانی، ئێستا دەوڵەمەند بوونە، ئەوان ماستاوچی بوون، منیان بەجێهێشت. من عارەقخۆر بووم، عارەقخۆر، ئەوانیش ماستاوچی! من بۆ پارە لەو شارە ناڕۆم، با لێرە بمرم، هەر عارەق دەخۆمەوە.. عارەق. عارەقخۆر باشتر و پاکترە لە ماستاوچی!!»

مۆبایلە شاشە شکاوەکەی، هەڵگرت و بۆ بریای فڕێ دا. مەیخۆرەکانی شار چەند جارێک لەکاتی مەستی مۆبایلەکەیان دزیوە، بە ناچاری ئەوەی هەڵگرتبوو، تا سەری مانگ دانەیەکی نوێ بکرێت. «بژی ئەتوو!»

- «جان دەمۆ، ئەویش شاعیر بوو، تەنیا بوو لەسەر شەقام و چایخانەکان دەژیا و عارەقی دەخواردەوە. شاعیر بوو بە عەرەقی مرد. بەس من شاعیر نیم! لەسەر شەقام و چایخانە ناخۆمەوە.. لۆخۆم لێرە، لەو ژوورە بەهەشتییە، دەخۆمەوە.. وەکوو بێکەس وەسیەت دەکەم: بەمەی بمشۆن.. مەی.. مەی !»

- «بریا لە گوگڵی لێ دە. (جان دەمۆ).»

ئەویش بە وشەی «سبەی سبەی» وەڵامی دایەوە، سەیری مامۆستای دەکرد. قسە بەنرخەکانی بۆنی عارەقیان گرتبوو. هەناسەی،

لێوەکانــی، پەنجەکانــی، جلەکانــی، جێگــە و ژوورەکــەی، یــەک بــۆن، بۆنێکــی ســارد، لــە بۆنــی ســیر و ماســی مــردوو. ئــەو لــە ژوورێکــی شــێواو، لەناویــدا، هونەرمەندێــک، شــاعیرێک، مەســت و دامــاو، عاشــق و بــە عەشــق ســووتاو، جەســتەی لاواز و زەرد، پــڕ بریــن و خــەم و دەرد. زوو زووش کۆخەیــەک دەکات، خیــزەی لــە ســینەی دێ، نەخــۆش، نەخــۆش، عــارەق کوشــتوویەتی. کات لەگــەڵ ئــەو شــیرین و بەنــرخ بــوو، شــەوی کــورت دەکــردەوە. کــە ویســتمان ماڵئاوایــی لــێ بکەیــن، بەڕێــزەوە هەســتاو دەســتی ڕاســتی خســتە ســەر ســینگ: «گەردەنــم ئــازا بکــەن، خــۆ قســەی هەڵــەم نەکــرد!»

بریــا لــە نێــو جێگاکــەی درێــژی کــرد و بەتانییەکــەی پێــدادا، ئەویــش لەخــۆی پێچــا، وەک بڵێــی ســەرمای بێــت، دەســتی بڵنــد کــرد:

- «سبەی شەو دیاربن، دیار!»
- «بریا لە گوگڵی لێ بدە.»
- «من خراپەی کەسم نییە!»
- «بژی ئەنگۆ!».
- «دەرگا.. قەپات..»
- «بژی!..»

مامۆســتامان بەشــەو ســپارد و ئەویــش لــە نێــو مەســتی و تەنیایــی شــەو، ئاوێــزان بــوو.

بەیانــی کــە لــە خــەو هەســتام، مۆبایلەکــەم کــردەوە، نامەیەکــی ئەوهــای بریــا هاتبــوو:

«ســڵاو! بەداخــەوە، مامۆســتا بــە عــارەق مــردووە!!»

٢٠٢٠ ڕواندز